

ผลการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติงานหลักสูตร วท.ม.สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข ในสถานที่ทำงานช่วงการระบาดของโรคโควิด-19

พิศมัย มณีแจ่มใส, ฉัตรสุมน พฤทธิภิญโญ, สุนิสา คำบุญศรี*

(วันรับบทความ 11 เม.ย.2565; วันแก้ไขบทความ 21 เม.ย.2565; วันตอบรับบทความ 22 เม.ย.2565)

บทคัดย่อ

เนื่องจากเกิดภาวะการระบาดของโรคโควิด-19 หลักสูตร วท.ม.สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข จึงมีการปรับให้นักศึกษาได้ฝึกงานในที่ทำงาน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดการรับรู้และผลการเรียนรู้ โดยการประเมินตนเองของนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม วิธีการศึกษาใช้ข้อมูลเอกสารแบบสอบถามออนไลน์จำนวน 25 คน และสัมภาษณ์นักศึกษาทางโทรศัพท์ จำนวน 6 คน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าเฉลี่ยและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาประเมินตนเองให้คะแนนการรับรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้เฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ นักศึกษาสามารถจัดการแก้ปัญหาและอารมณ์ได้ มีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.67 รองลงมา คือ มีการทำงานเป็นทีม ขณะฝึกงานได้เท่ากับ 3.43 และความสามารถใช้ข้อมูลของหน่วยงานได้เท่ากับ 3.33 ตามลำดับ ผลการศึกษาทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ พบว่า ในส่วนของผลการเรียนรู้ ขณะฝึกงานนักศึกษาสามารถควบคุมตนเองในการฝึกงานได้ มีพี่เลี้ยงซึ่งเป็นอาจารย์ที่จะให้คำแนะนำในที่ทำงาน การฝึกงานต้องระวังทั้งในเรื่องภาวะการระบาด การทำงานที่มีงานประจำอยู่เท่าเดิม ขณะเดียวกัน จะต้องฝึกงานภาคสนามหลังจากเลิกงาน การฝึกงานของนักศึกษาได้ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามคาดหวัง แต่ไม่ทั้งหมด มีข้อเสนอจากนักศึกษาบางส่วนต้องการไปฝึกงานที่หน่วยงานอื่น เพื่อจะได้เรียนรู้มากกว่าการฝึกในที่ทำงานของตนเอง

ข้อเสนอแนะ การจัดการฝึกปฏิบัติภาคสนามในอนาคตควรมีดังนี้ 1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรจัดอาจารย์พี่เลี้ยงที่เหมาะสมให้กับนักศึกษา 2) จัดเวลา/ขยายเวลาเพื่อให้นักศึกษาลดความเหน็ดเหนื่อย 3) ควรแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม นักศึกษาควรได้ฝึกในสถานที่ที่ต้องการฝึกในที่ทำงานตนเองและกลุ่มที่ต้องการฝึกในที่ทำงานอื่นที่มีใช้ที่ทำงานของตนเองเพื่อตอบสนองในการเรียนรู้แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ผลการเรียนรู้; การฝึกปฏิบัติงานภาคสนามในสถานที่ทำงาน; หลักสูตร วท.ม.สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข; การระบาดของโควิด-19

ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

*ผู้รับผิดชอบบทความวิจัย ติดต่อ sunisa.kub@mahidol.ac.th

บทนำ (Introduction)

เป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยคำนึงถึงศักยภาพของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึกปฏิบัติงานภาคสนามเพื่อให้เกิดทักษะ ความสามารถในการบริหารจัดการ งาน การสร้างองค์ความรู้ตามสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง โดยจากการวิเคราะห์ปัญหา การค้นหา ปัญหาในองค์กรที่ฝึกปฏิบัติงาน นำมาซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหาโดยการจัดทำโครงการ ใดๆ ก็ดี ในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานและกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมต่างๆ ส่งผลต่อการทำงานในสถานที่ทำงาน เนื่องจากมีการสั่งปิดสถานที่ทำงานหลายแห่ง มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีออนไลน์เป็นพื้นที่ติดต่อสื่อสาร (Online Platform) โดยเฉพาะทางด้านการศึกษา แต่การฝึกปฏิบัติงานภาคสนามยังไม่สามารถใช้ระบบออนไลน์ได้ทั้งหมด ด้วยว่า นักศึกษาจะต้องฝึกงานในสถานที่จริง การสื่อสารและการนิเทศงานของอาจารย์และอาจารย์พี่เลี้ยง มีความเป็นไปได้ที่จะใช้ออนไลน์เป็นพื้นที่ส่งเสริมแนะนำให้การฝึกงานเป็นไปอย่างราบรื่น

หลักสูตรการศึกษาผ่านการฝึกงาน ณ สถานที่ทำงาน (Workplace based learning) ทำให้เกิดจุดร่วมและหลอมรวมกันระหว่างการเรียนรู้ในเชิงทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ทางทฤษฎี (Formal Learning) กับกระบวนการฝึกปฏิบัติ ด้วยการทำงานที่มีคุณภาพ (Productive Work) เป็นระบบหนึ่งของการสร้างความรู้จากแหล่งที่ทำงาน (Cooper et al, 2010)

การเรียนรู้ในสถานที่ทำงานทำให้สามารถเพิ่มศักยภาพของการศึกษาได้มากขึ้น การนำแนวคิดของ Bloom ในส่วนของความเข้าใจ ประยุกต์ใช้กับการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม (Lorman Blog, 2021) โดยเน้นจุดเด่นให้นักศึกษาสามารถฝึกทำโครงการภายในหน่วยงาน ผ่านโมเดล “เรียนทฤษฎีควบคู่การฝึกปฏิบัติงาน” ที่นำมาซึ่งทักษะสำคัญทั้ง 3 ได้แก่ 1) ทักษะด้านอาชีพ (Professional skills) คือองค์ความรู้ วิชาการที่ใช้ในการประกอบอาชีพ 2) ทักษะด้านสังคม (Social Skills) คือความสามารถในการสื่อสาร มีมนุษยสัมพันธ์ การทำงานเป็นทีม การอยู่ร่วมในสังคม และ 3) ทักษะด้านการดำเนินชีวิต (Life Skills) ที่พัฒนาทัศนคติในการดำเนินชีวิต จัดการปัญหา การปรับตัวและอารมณ์ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขท่ามกลางสภาพสังคมและความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน (สยามรัฐออนไลน์ 1 ตุลาคม 2560) การประยุกต์ความรู้ในหน่วยงานด้านสาธารณสุข พัฒนาทักษะการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT analysis) การสังเคราะห์ความรู้เพื่อเสนอแนวทางแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมตามบริบททางวัฒนธรรมและ

สังคม การจัดทำโครงการ การปฏิบัติตามแผนโครงการ และการรายงานผลให้หน่วยงาน ปฏิบัติตนอย่างมีจรรยาบรรณวิชาชีพ การเรียนรู้ตลอดชีวิต

ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร วท.ม. สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข จะมีวิชา สศบส 692 การฝึกงานทางการบริหารสาธารณสุข (PHAD 692 Field Practicum in Public Health Administration) นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติงานจำนวน 150 ชั่วโมง จำนวนไม่น้อยกว่า 10 สัปดาห์ขึ้นไป โดยความคาดหวังว่า รายวิชานี้จะทำให้ให้นักศึกษาได้ประยุกต์องค์ความรู้ทางด้านบริหารงานสาธารณสุขให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิชาการ สังคม เศรษฐกิจ กฎระเบียบต่าง ๆ และเพื่อนำประสบการณ์ไปพัฒนาระบบงานสาธารณสุข การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ มีจริยธรรมและคุณธรรม ตามค่านิยมร่วมของมหาวิทยาลัยมหิดล

รูปแบบการฝึกงานนั้น เริ่มต้นด้วยการปฐมนิเทศนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานภาคสนามออนไลน์ด้วย Cisco WebEx Meeting นักศึกษาจะต้องศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานที่ฝึกปฏิบัติงาน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์สภาวะการณ์ขององค์กร (ภายใต้การให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยงในพื้นที่) นักศึกษาสังเคราะห์ข้อมูล สรุปประเด็นปัญหาที่ค้นพบ และกำหนดหัวข้อการพัฒนาเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ นักศึกษานำเสนอผลการฝึกงานในประเด็นปัญหาที่ค้นพบ และกำหนดหัวข้อการพัฒนาเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ กับอาจารย์นิเทศ นักศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ ที่จะดำเนินการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาให้งานดีขึ้น (ภายใต้การให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์พี่เลี้ยง นักศึกษาดำเนินการตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ ประเมินผลแผนงาน/โครงการ และนำเสนอผล ตลอดจนสรุปผลการดำเนินงาน (ภายใต้การให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยง)

เนื่องจากการฝึกงานแต่เดิม หลักสูตรได้มีการจัดกลุ่มนักศึกษาตามความเหมาะสมลงพื้นที่ฝึกงานในพื้นที่ต่างๆ ตามสัดส่วนนักศึกษาและตามความสมัครใจ พื้นที่ที่ฝึกงาน ได้แก่ สาธารณสุขจังหวัดต่างๆ ได้แก่ สาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี สาธารณสุขจังหวัดราชบุรี สาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี และสาธารณสุขจังหวัดลพบุรี เป็นต้น ต่อมา ในปี 2563 ได้มีการจัดการหลักสูตรรูปแบบใหม่ เนื่องจากเกิดภาวะการระบาดของโรคโควิด-19 จึงทำให้นักศึกษาต้องฝึกงานในสถานที่ทำงานของตนเอง และนักศึกษาเสนอชื่ออาจารย์พี่เลี้ยง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้บังคับบัญชาเบื้องต้น ในพื้นที่ฝึกงานเป็นผู้ให้คำปรึกษา และนักศึกษาต้องนำเสนอผลการฝึกงานทุกๆ 1-2 สัปดาห์ การนำเสนอไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง ซึ่งประเมินผลลัพธ์ออกมาพบว่า ดีมาก ต่อมา ในปี 2564 มีภาวะการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกสาม ทำให้นักศึกษาระดับหลักสูตร วท.ม.

สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข ต้องฝึกงานในสถานที่ทำงานอีกครั้ง และบางที่ทำงานก็มีบางส่วนที่ทำที่บ้าน (Work from home) ทำให้เกิดปัญหาว่า การฝึกงานของนักศึกษาฝึกงานได้ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามคาดหวังหรือไม่ เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการเรียนหรือไม่ นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้เพื่อจัดทำโครงการได้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และแก้ไขด้วยวิธีการใด

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

เพื่อวัดการรับรู้ ปัญหาอุปสรรค การฝึกงานและผลการเรียนรู้ของการฝึกงาน โดยการประเมินตนเองของนักศึกษาหลักสูตร วท.ม.สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วิธีการวิจัย (Research Method)

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา

วิธีการที่ใช้ ใช้การวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ

กลุ่มประชากร/ ผู้เข้าร่วมการวิจัย (Sample/ Research Participant) เป็นนักศึกษาฝึกงานรุ่นปี 2563 ทั้งหมดจำนวน 25 คน การสอบถามผ่าน google form จำนวน 25 คน และการเลือกสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์จำนวน 6 คน โดยใช้วิธีการเลือกให้ชาย หญิงคละกัน และมีผลการเรียนจากเกรดเฉลี่ยภาคแรกของปีการศึกษา 2564 ในเกณฑ์ปานกลาง และระดับดี และดีมากที่สุด 2 คน เป็นตัวแทน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามผ่านออนไลน์ google form มีคำถาม 12 ข้อ แต่ละข้อคำถามมีคะแนน 1-4 คะแนน โดย คะแนนเท่ากับ 4 หมายถึง รับรู้มากและได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ดีมาก คะแนนเท่ากับ 3 หมายถึง รับรู้มากและได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ดี คะแนนเท่ากับ 2 หมายถึง รับรู้บ้างและได้ผลลัพธ์การเรียนรู้บ้าง คะแนนเท่ากับ 1 หมายถึง รับรู้บ้างน้อยและได้ผลลัพธ์การเรียนรู้บ้างน้อย ผลลัพธ์การเรียนรู้ในเรื่องผลลัพธ์การเรียนรู้ของการฝึกงาน

ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มี 2 คำถามหลัก ได้แก่ กระบวนการฝึกงานในสถานที่ทำงานของตนเอง นักศึกษามีความเห็นอย่างไร และผลลัพธ์การเรียนรู้ของการฝึกงานเมื่อสิ้นสุดการฝึกงานแล้ว นักศึกษารู้สึกหรือมีความเห็นอย่างไรในผลลัพธ์ของการฝึกงาน

การรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ตามผลลัพธ์การเรียนรู้จาก มคอ. 4 โดยมีเครื่องมือคือการบันทึกการนำเสนอผลแต่ละสัปดาห์โดยใช้โปรแกรมออนไลน์ Cisco WebEx ผลการตอบแบบสอบถาม ผ่าน google form

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย

ใช้การสัมภาษณ์ การถอดคำสัมภาษณ์ และพิจารณาคำสำคัญจากประโยค เน้นการ วิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยให้ประเด็นหลัก และประเด็นรอง (Themes & sub-themes) ส่วน คະแนมตามแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย

การวิเคราะห์จะสะท้อนการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยวิเคราะห์จากการแสดงความ คิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่านักศึกษาได้เรียนรู้อะไรและเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนได้ อย่างไร จากนั้นจึงคัดเลือกข้อความเพื่อนำมาเป็นตัวอย่าง ที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถใน การคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา โดยการแจกแจงข้อค้นพบในเชิงพรรณนาร่วมกับการวิเคราะห์จาก แบบบันทึกหลังจากการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ วิเคราะห์เชิงเนื้อหา

จริยธรรมการวิจัย

การวิจัยนี้ผ่านคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เลขที่ COA. No. MUPH2021-013

สถานที่ฝึกงาน ตามสถานที่การทำงานของนักศึกษาจำนวน 25 แห่ง จำแนกได้ 5 กลุ่ม ดังนี้

1) โรงพยาบาลทันตกรรม คณะทันตแพทยศาสตร์, โรงพยาบาลรามธิบดีจักรี นฤบดีรินทร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดสมุทรปราการ, โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี, โรงพยาบาลชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร, โรงพยาบาลวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์, โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ อินเตอร์เนชั่นแนล

2) กลุ่มงานยุทธศาสตร์และแผนงาน กองวิชาการและแผนงาน กรมการแพทย์แผน ไทยและการแพทย์ทางเลือก, สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวง สาธารณสุข, กองวิชาการและแผนงาน กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวง สาธารณสุข, สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, ศูนย์ทดสอบความชำนาญ กองบริการทดสอบความชำนาญกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวง สาธารณสุข, สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

3) ศูนย์บริการสาธารณสุข 16 ลุมพินี สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร,
ศูนย์บริการสาธารณสุข 51 วัดไผ่ตัน สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

4) กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครสมุทรสาคร, สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ, เทศบาลตำบลพุมเรียง อำเภอยะโฮง จังหวัดสุราษฎร์ธานี,
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

5) รพ.สต.บ่อพลับ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม, รพ.สต.บ้านน้ำฉา ต.ครน อ.สวี
จังหวัดชุมพร, รพ.สต.ชัยจำปา อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี, รพ.สต.ละหาน อำเภोजตุรัส
จังหวัดชัยภูมิ, มูลนิธิพัฒนาสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี กระทรวง
สาธารณสุข

ผลการศึกษา (Result)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีนักศึกษาตอบแบบสอบถามออนไลน์กลับมา 21 คน จาก
25 คน คิดเป็นร้อยละ 84 ผลการศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนค่าเฉลี่ยแสดงผลการรับรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้

การรับรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย
1. มีความสามารถในการวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรได้	3.05
2. สามารถดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายงานล่วงหน้าอย่างเรียบร้อย	3.24
3. มีความสามารถในการคิดรวบยอดได้	3.10
4. มีการจัดทำรายงานสรุปการฝึกงานได้ดี	3.10
5. ความสามารถนำเสนอโครงการโดยประยุกต์ความรู้ด้านการบริหาร สาธารณสุขได้	3.10
6. ความสามารถใช้ข้อมูลของหน่วยงานได้	3.33
7. มีความสามารถวิเคราะห์ปัญหาในงานที่ฝึกปฏิบัติได้	3.14
8. มีความสามารถในการประยุกต์แนวคิดทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติได้	2.95
9. มีการแสดงออกถึงภาวะผู้นำ ขณะฝึกงานได้	3.14
10. มีการทำงานเป็นทีม ขณะฝึกงานได้	3.43
11. มีความสามารถในการควบคุมตนเองในการฝึกงานได้	3.38
12. มีความสามารถในการจัดการแก้ปัญหา อารมณ์ได้	3.67

ในส่วนคำถามปลายเปิด พบว่า ปัญหาอุปสรรคในขณะที่ฝึกงานที่ทำงาน มีดังนี้

- 1) เนื่องจากระยะเวลาที่ฝึกงานอยู่ในช่วงเวลาที่สถานที่ทำงานมีงานด่วนและสำคัญ จึงทำให้การรวมกลุ่มเพื่อรับฟังคำชี้แจงไม่สามารถทำได้ตามแผนที่กำหนด
- 2) การดำเนินงานในบางช่วงอาจไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้
- 3) ระยะเวลา ความสะดวกของหน่วยงานที่ฝึก จากการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์โควิด 19 ทำให้บุคลากรค่อนข้างยุ่ง เนื่องจากภาระงานสถานการณ์โควิด ที่การให้ข้อมูล แนะนำ ไม่ครบถ้วน เท่าที่ควร
- 4) ช่วงสถานการณ์โควิด มีข้อจำกัดในการรวมตัวหรือทำกิจกรรม ทำให้ขาดประสบการณ์ในสถานที่จริง ขาดบรรยากาศจริง
- 5) ภาระหน้าที่มีมาก ทำให้การฝึกงานมีการใช้เวลางานมารวมกับการทำงาน เวลานั้นน้อย
- 6) ช่วงเวลาการฝึกปฏิบัติงานค่อนข้างสั้น ไม่สามารถแบ่งเวลาได้
- 7) ภาระงานประจำมีมาก ทำให้เหนื่อยมากที่ต้องฝึกงานไปด้วย เวลาสำหรับการฝึกปฏิบัติงานค่อนข้างน้อย
- 8) เวลาในการทำกิจกรรมฝึกงานทับซ้อนกับเวลาทำงานนอกเวลา (เวรนอกเวลา)
- 9) เหน็ดเหนื่อยมาก ไม่สามารถจัดเวลาได้

การประเมินผลการเรียนรู้เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกงานนักศึกษาได้ตอบแบบประเมินการฝึกภาคสนามทางออนไลน์ ดังนี้

- 1) เรียนรู้องค์กร/หน่วยงานที่ตนเองทำงานได้มากขึ้น
- 2) นำความรู้ที่ได้จากการฝึกงานมาประยุกต์ใช้ในงานได้จริง เช่น การเขียนโครงการ แผนงานต่างๆ การบริหารเวลา และการนำทฤษฎีต่างๆ เข้ามาในงาน เพิ่มความน่าเชื่อถือของงาน
- 3) ได้นำความรู้ที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง รู้จักการบริหารเวลาและยืดหยุ่น และมีความเป็นผู้นำมากขึ้น
- 4) ได้ฝึกกระบวนการค้นหาปัญหา การหาแนวทางในการแก้ปัญหา การวางแผน การเขียนโครงการ รวมถึงการประเมินติดตามผลลัพธ์ของโครงการ สามารถนำทักษะต่างๆมาประยุกต์ใช้กับการทำงานได้เป็นอย่างดี

- 5) ได้รู้จักหน่วยงานที่ฝึกมากขึ้น วิเคราะห์แผนการทำโครงการได้ รู้จักการประสานงาน รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนและนำเสนอสรุปโครงการ
- 6) ได้ปรับประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ได้ศึกษามาในการวางแผนงาน ดำเนินงาน ให้ออกมาในรูปแบบที่ต้องการ เป็นการเปิดประสบการณ์ และได้ฝึกลงมือทำจริงๆ แก่ไขสถานการณ์จริงๆ เป็นประโยชน์มากๆ
- 7) ได้คิดวิเคราะห์ปัญหา การแก้ปัญหา เกิดเป็นภาวะผู้นำในการทำงาน การประสานงานหน่วยงานเครือข่าย
- 8) ได้รับทราบจุดแข็ง จุดอ่อน ของหน่วยงานที่ทำงาน และสามารถพัฒนา ไปถึงระดับที่ใหญ่ขึ้นได้
- 9) สามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติได้ จัดทำโครงการ และการเขียนรายงานเป็น
- 10) ได้ใช้ความรู้ที่เรียนภาคทฤษฎีมาใช้ในการฝึกงาน
- 11) เรียนรู้และเข้าใจการทำโครงการ
- 12) ได้รับทราบข้อมูลในหน่วยงานของตนเองและนำข้อมูลนั้นไปพัฒนาหน่วยงานได้อย่างมีประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานท่านอื่นๆ
- 13) ปรับปรุงพัฒนาหน่วยงานให้ดีขึ้นได้ใช้ความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง

ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ มี 4 ประเด็นดังนี้

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้
 - สามารถใช้เป็นข้อมูลของหน่วยงานได้ สามารถวิเคราะห์ปัญหาในงาน
- ทัศนคติเพื่อหาแนวทางในการแก้ไข และปรับปรุงงานให้ดีขึ้น
- นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานมาปรับใช้ในองค์กรเพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์กร
 - หากไม่มีโรคระบาดควรฝึกงานในหน่วยงานอื่น และฝึกแบบเป็นกลุ่มจะได้บูรณาการความรู้ได้มากกว่า
 - การวางแผนงานโครงการ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตการทำงานในระบบราชการ การทำอะไร (แผนงานโครงการ) ต้องมีการคิดวิเคราะห์ และมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า

เสมอ เพื่อเป็นการกระตุ้นและชี้ให้เห็นจุดมุ่งหมายของการดำเนินงาน เนื่องในโอกาสการประสบผลสำเร็จที่มากกว่าการไม่ได้เตรียมตัว ความพร้อม ยอมรับในสถานการณ์

- มีจัดทำรายงานสรุปการฝึกงาน/และนำเสนอโครงการโดยประยุกต์ความรู้ด้านการบริหารสาธารณสุขเพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพอย่างเป็นระบบ นักศึกษาสามารถนำความรู้ในการทำโครงการต่างๆ ในหน่วยงาน ค้นหาปัญหาวิเคราะห์สถานการณ์ของหน่วยงาน

- กำหนดเนื้อหาของตารางนำเสนอไม่ชัดเจน นักศึกษาบางคนไม่ทราบว่าควรเสนอวิเคราะห์ SWOT analysis หรือ ยังไม่ต้องนำเสนอถึง SWOT analysis รวมทั้งอยากให้อาจารย์และนักศึกษาในทุกกลุ่ม คุยกันมาก่อนว่าให้แต่ละกลุ่มนำเสนอไปถึงตรงไหน

- การฝึกงานเป็นกลุ่มจะได้ฝึกการระดมความคิด ให้ได้ความคิดที่หลากหลายในการจัดทำโครงการ

- การศึกษาดูงานควรเพิ่มเวลาให้มากขึ้น จะได้มีเวลาในการศึกษาข้อมูลและการบริหารของแต่ละหน่วยงานได้มากยิ่งขึ้น

ผลการสัมภาษณ์ นักศึกษาบางคนกล่าวว่า

“ข้อดีของการฝึกงานในที่ทำงานที่ตนเองทำอยู่ คือไม่ต้องปรับตัว รู้จักหน่วยงานตนเองดีขึ้น วิเคราะห์มากขึ้น แต่มีข้อเสียคือไม่ได้กระบวนการ หรือได้ไม่เต็มที่ ประมาณ 70%”

“ชินกับหน่วยงานเดิม ไม่มีโอกาสได้รับรู้บริบทของหน่วยงานอื่น ถ้าเลือกได้อยากฝึกงานที่อื่นมากกว่า”

“ทำให้ได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์กรของตัวเอง ได้เห็นมุมมองที่แตกต่างจากการศึกษาดูงานต่างประเทศเปรียบเทียบกับไทย”

“นำความรู้ที่เรียนมามาใช้ในหน่วยงานของเราเอง ปฏิบัติเอง ทำเองทุกขั้นตอน หากฝึกเป็นกลุ่มอาจไม่ได้มีโอกาสเรียนรู้ทุกขั้นตอน”

“มีการจัดลำดับกิจกรรมในวิชานี้ จากง่ายไปยาก มีช่วงที่ต้องผ่านความรู้สึกของความยากลำบาก แต่สุดท้ายเมื่อจบแล้วรู้สึกดี”

2. การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ได้สาระครบถ้วนและถูกต้องตามหลักวิชาการ

- มีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ มีความสะดวก

- ความรู้ทางวิชาการ เอกสารการสอน การชี้วัดรายละเอียดต่างๆ ผ่านทางระบบออนไลน์ เป็นการประยุกต์ความสามารถทางเทคโนโลยี (IT) เข้ามา

ช่วย ทำให้เพิ่มความสะดวกและลดต้นทุนด้านต่างๆ ของการเรียนของ
นักศึกษา

- ประหยัดค่าเดินทางในการเรียน และลดการติดต่อของโรคระบาดโควิด การเรียนการสอน โดยระบบ Cisco WebEx ง่าย สะดวกรวดเร็ว
- เป็นการเรียนผ่านระบบออนไลน์ที่รู้สึกสะดวกและปลอดภัย มีการเข้าถึงได้ง่าย ใช้ง่าย
- ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่มีความไม่เสถียรของการเรียนผ่านระบบ Cisco WebEx ควรมีสภาพแวดล้อมและบริบทพื้นที่ของแต่ละบุคคล, เครือข่ายระบบขัดข้องบ่อย มีปัญหาด้านการเชื่อมต่อสัญญาณบ้างในบางครั้ง

3. การแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำ ประพฤติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม

- ไม่สามารถทำงานเป็นทีมได้
- การฝึกในที่ทำงานตนเอง ได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ ค้นหาโครงการที่เป็นที่ต้องการของหน่วยงาน หาวิธีการสร้างสัมพันธภาพกับอาจารย์พี่เลี้ยง
- ความต้องการไปฝึกงานนอกสถานที่ ถ้าฝึกงานในหน่วยงานตัวเองต้องทำนอกเวลา ทำให้นักศึกษารู้สึกเหนื่อยมาก เพราะภาระหน้าที่ในช่วงโควิดจะเหนื่อยมาก แต่หากมองในแง่ดีคือ นักศึกษาได้รู้จักหน่วยงานตัวเองมากขึ้น
- ประสานงาน และชี้แจงรายละเอียด การดำเนินงาน และเป้าหมายของรายวิชาแก่หน่วยงานและอาจารย์พี่เลี้ยง
- การฝึกงานร่วมกันเป็นกลุ่มน่าจะได้ดีกว่า ได้ความเป็นผู้นำ ควรมีการฝึกงานเป็นกลุ่มเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถแชร์ประสบการณ์และความรู้ในด้านการบริหารสาธารณสุขได้

ผลการสัมภาษณ์ นักศึกษาบางคนกล่าวว่า

“ต้องลงทุน ลงแรงเองหมดทุกอย่าง เหนื่อยมาก ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากใคร เพราะเรามาเรียนเอง”

“ถ้าในเรื่องการควบคุมตนเอง และการทำงานให้ได้ตามเป้าหมายทำได้ดี” “ต้องทำงานคนเดียว อาจารย์พี่เลี้ยงชี้แนะบ้าง”

“อยากออกไปฝึกภาคสนามข้างนอกมากกว่า สบายใจกว่า”

“ฝึกในที่ทำงาน ได้งานน้อย เรื่องความเป็นทีมไม่ได้เลย”

“กลุ่มงานของนักศึกษาบางคนไม่มีหัวหน้ากลุ่มงาน จึงต้องหาอาจารย์ที่เลี้ยงที่อยู่ในระดับเดียวกัน เป็นเพื่อนร่วมงาน ทำให้ได้คนที่ไม่มีประสบการณ์มากนักมาเป็นพี่เลี้ยง เสนอว่าในสถานการณ์โควิดนี้ อยากให้ถ้าในหน่วยงานมีการอนุญาตให้ไปฝึกงานที่อื่นได้ อยากให้ที่หลักสูตรอนุญาตให้ไปฝึกงานที่อื่นได้ ไม่ใช่เพียงหน่วยงานของตนเองเท่านั้น”

4. การประเมินกระบวนการฝึกงาน สามารถสกัดเนื้อหาที่สำคัญมาได้ดังนี้

- อาจารย์ช่วยเหลือนักศึกษาให้คำแนะนำต่างๆ
- การติดต่อประสานงานทางทีมผู้สอน และเจ้าหน้าที่ทุกนักศึกษาที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ทีมผู้สอนเขาในบริบทของหน่วยงาน และให้มุมมอง แนวทางการดำเนินงานต่อไป
- ทุกทีมให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการฝึกงานซึ่งทำให้ผ่านไปได้อย่างราบรื่นและสมบูรณ์
- ทีมผู้สอน อาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง มีความใส่ใจและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี
- ชี้แนะแนวทางเป้าหมายการฝึกภาคสนาม
- อาจารย์มีการปรับวิธีการสอนเข้ากับสถานการณ์ได้ดี
- มีการนิเทศงานโดยตรง อาจารย์เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ สามารถให้คำแนะนำในการจัดทำโครงการได้
- อาจารย์ประจำกลุ่มให้ความรู้ ช่วยในการฝึกงานได้ดีมาก และช่วยแนะนำการติดต่อประสานงานที่ดีต้องทำอย่างไร

ผลการสัมภาษณ์ นักศึกษาบางคนกล่าวว่า

“เป็นไปได้หรือไม่ที่อาจารย์และพี่เลี้ยงคุยกันเองในเรื่องการประเมินผล โดยไม่ได้ผ่านนักศึกษา อาจทำให้มี *conflict of interest* พี่เลี้ยงก็อาจเกรงใจ”

“การประเมินด้วย *formative assessment* เห็นว่าดี ที่ได้มีการเจอกันระหว่างอาจารย์ประจำกลุ่มและนักศึกษาแต่ละกลุ่มอยู่ตลอด เพื่อนำไปปรับปรุงได้ตลอด”

“อยากไปฝึกงานที่จุดอื่นที่จะได้เรียนรู้เพิ่ม เช่น ระดับกรม ที่สูงขึ้นไป หรือนอกหน่วยงานตนเอง หรือในชุมชน อยากให้มีการจัดการจัดทำแผนงานในระดับชาติว่าทำอย่างไร ทำให้ได้มุมมองทั้งระดับจุลภาคและมหภาคด้วย”

“ควรไปฝึกงานสาธารณสุขที่อื่นกับกลุ่มเพื่อน อาจจะทำให้ได้เรียนรู้อะไรมากขึ้น ได้เปิดมุมมองใหม่ๆ”

“หากได้พี่เลี้ยงที่เขาไม่มีความรู้ด้านนี้ เขาอาจไม่เข้าใจ ทำให้ต้องใช้เวลาในการอธิบายพี่เลี้ยง”

อภิปรายผล (Discussion)

โดยทั่วไปการฝึกงานจะเสร็จสิ้นในช่วงภาคเรียนภาคฤดูร้อนของปีการศึกษาที่ 1 ระยะเวลาการฝึกงาน โดยปกติแล้ว การฝึกงานตามหลักสูตรมีจำนวน 16 สัปดาห์ จำนวน 150 ชั่วโมง หลักสูตรได้จัดหาที่ฝึกงานที่เหมาะสมให้กับนักศึกษา แต่เนื่องจากการระบาดโควิด ทำให้ประยุกต์ให้ฝึกงานในที่ทำงานที่นักศึกษาเป็นเจ้าของอยู่แล้ว ระหว่างศึกษาในหลักสูตร วท.ม. สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข นี้ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานซึ่งเป็นสถานที่ที่นักศึกษาไปทำงานอยู่ โดยอาจารย์พี่เลี้ยงดูแลและสนับสนุนในเรื่องการฝึกงาน สังเกตนักศึกษาในระหว่างการฝึกงาน (มีข้อกำหนดและเงื่อนไขของการฝึกงาน ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลการฝึกงาน)

เนื่องจากมาตรฐานการเรียนรู้ในวิชานี้ มุ่งเน้นผลลัพธ์ของการฝึกงานเมื่อสิ้นสุดการฝึกงานแล้ว นักศึกษาสามารถ 1) จัดทำรายงานสรุปการฝึกงาน/และนำเสนอโครงการโดยประยุกต์ความรู้ด้านการบริหารสาธารณสุขเพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพอย่างเป็นระบบ และนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ได้สาระครบถ้วนและถูกต้องตามหลักวิชาการ 2) ประพฤติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการ 3) แสดงออกถึงภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม และความรับผิดชอบในการฝึกงาน จากการประเมินตนเอง

ผลการศึกษานี้ พบว่า แม้ว่านักศึกษาจะฝึกภาคสนามในสถานที่ทำงานตนเอง นักศึกษาต้องแบ่งเวลาและฝึกภาคสนามนอกเวลาการทำงาน ในขณะเดียวกัน ก็มีพี่เลี้ยงซึ่งเป็นอาจารย์ที่จะให้คำแนะนำในที่ทำงาน อย่างไรก็ตาม การทำงานในช่วงระบาดโควิด ต้องระวังทั้งในเรื่องภาวะการระบาด การทำงานที่มีงานประจำอยู่เท่าเดิม ขณะเดียวกัน จะต้องฝึกงานภาคสนามหลังจากเลิกงาน จากการใช้แบบสอบถามออนไลน์และการสัมภาษณ์ นักศึกษามีความสามารถในการจัดการแก้ปัญหา ความเครียดทางอารมณ์ได้ ซึ่งพบว่ามีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.67 รองลงมาคือ มีการทำงานเป็นทีม ขณะฝึกงานได้ มีความสามารถในการควบคุมตนเองในการฝึกงานได้เพื่อวัดการรับรู้เกี่ยวกับการฝึกงาน

เห็นได้ว่า การฝึกงานของนักศึกษาฝึกงานได้ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามคาดหวัง แต่ไม่ทั้งหมด ในส่วนของผลการเรียนรู้โดยการประเมินตนเองของนักศึกษา พบว่า ผลการศึกษาทั้งการศึกษาเชิงคุณภาพและปริมาณ พบว่า นักศึกษาประเมินตนเองว่าการฝึกงานมีความสามารถ

ในการประยุกต์แนวคิดทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติได้ต่ำสุด ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.95 รองลงมาคือ มีความสามารถในการคิดรวบรวบยอดได้ มีการจัดทำรายงานสรุปการฝึกงานได้ดี ความสามารถนำเสนอโครงการโดยประยุกต์ความรู้ด้านการบริหารสาธารณสุขได้ที่คะแนนระดับเฉลี่ย 3.10 อย่างไรก็ตาม นักศึกษาเห็นว่า การฝึกงานทำให้สามารถคิด วิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหา เกิดเป็นภาวะผู้นำในการทำงาน ได้มีการประสานงานหน่วยงานเครือข่าย จึงเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการเรียน นักศึกษาสามารถสร้างองค์ความรู้ตามโครงการที่ทำได้ มีปัญหาอุปสรรคบ้างในบางคน เนื่องจากการทำงานในที่ทำงานพร้อมกับการฝึกงานหลังจากเวลางานเสร็จสิ้นทำให้รู้สึกเหน็ดเหนื่อย เนื่องจากนักศึกษาทั้งหมดที่มาเรียนเป็นนักศึกษาภาคพิเศษที่เรียนวันเสาร์อาทิตย์ จึงมีได้ลาเรียน ขณะเดียวกัน การฝึกงานเป็นวิชาแกน (Core course) ที่บังคับอยู่ในหลักสูตร จึงต้องบริหารเวลาการฝึกงานหลังจากงานเลิกแล้ว และอีกประการหนึ่งคือ ระบบสัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีจำกัดบางพื้นที่ ทำให้การนำเสนองานของนักศึกษาในช่วงวันเสาร์อาทิตย์ ของแต่ละสัปดาห์มีปัญหาบ้าง ซึ่งปัญหาทั้งสอง นักศึกษาได้ดำเนินการแก้ไขและจัดสรรเวลาได้ในเวลาต่อมา

เนื่องจากความซับซ้อนที่เพิ่มขึ้นของสภาพแวดล้อมการทำงานในปัจจุบัน ทำให้ความต้องการทักษะแบบ soft skill เช่น การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร ความเป็นผู้นำ และการแก้ปัญหา มีความโดดเด่นมากกว่าที่เคย การจัดการกำลังเตรียมนักศึกษาให้พร้อมสำหรับความต้องการของสถานที่ทำงานอย่างไร การออกแบบหลักสูตรใหม่ที่ใช้กระบวนการออกแบบย้อนหลัง (backward design) เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ soft skill ที่หน่วยงานต้องการ โดยเน้นที่การพัฒนาชุดทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นทีม (Barbara et al, 2018) จึงเป็นสิ่งจำเป็น ปี 2563-2564 มีผลกระทบจากวิกฤตการระบาดของโรค “COVID-19” และสถาบันการศึกษาเกือบทั้งหมดทั้งในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกกลาง ยุโรป และอเมริกาเหนือ ได้ปิดพื้นที่การเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา ขณะที่สถาบันการศึกษาในหลายประเทศ นำเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตมาใช้ เพื่อเปิดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์ การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา (ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก) ดำเนินการอยู่ภายในกรอบข้อบังคับหรือระเบียบหรือประกาศของหน่วยงานทั้งโดยตรงและโดยอ้อมสามระดับ คือ ระดับกระทรวงและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (องค์กรมหาชน) และสถาบันอุดมศึกษา (รวมทั้งหลักสูตรหรือโปรแกรมการศึกษา) ซึ่งผู้เรียนต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ความคาดหวังของการฝึกงานภาคสนามคือจะให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการเป็นผู้นำ การแก้ไขปัญหา และการแลกเปลี่ยนมุมมองที่น่าสนใจ นอกจากนี้ นักศึกษายังจะพัฒนา

ความสามารถในการรับมือกับความกดดันและการทำงานให้เสร็จทันกำหนดเวลาด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้จะทำให้นักศึกษาโดดเด่นกว่านักศึกษาที่ไม่ได้ฝึกงาน

การฝึกงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญา หลายหลักสูตรจะช่วยให้นักศึกษาสร้างความเชี่ยวชาญทางวิชาการและได้รับประสบการณ์ในโลกของการทำงานจริง นักศึกษาจะได้รับหน่วยกิต การฝึกงานในสถานที่ทำงานจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนรู้และทักษะที่ได้รับมา มาใช้ในการทำงานจริง การฝึกงานภาคสนามทำให้เกิดทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรง โดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะ (Simpson, 1972) นักศึกษาสามารถนำเอาหลักวิชา กฎเกณฑ์หรือความรู้ต่าง ๆ ไปพลิกแพลงใช้ในการฝึกงานเพื่อการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ให้ลุล่วงไป สามารถรวบรวมผสมผสานความรู้หรือประสบการณ์ในรูปของการหาวิธีการ แนวทางหรือการวางแผนทำงานได้เพื่อสื่อความคิดให้ผู้อื่นรู้ (Boom, 1956)

สิ่งนี้จะทำให้นักศึกษาเข้าใจและได้รับข้อมูลเชิงลึกอันมีค่าเกี่ยวกับวิธีการทำงานของหน่วยงาน และวิธีการปรับใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ในการทำงานมาใช้ในระหว่างการฝึกงาน ได้รับประสบการณ์จริงเกี่ยวกับวัฒนธรรมและพฤติกรรมในที่ทำงาน ตลอดจนทักษะที่ใช้และวิธีการสร้างและรักษาความสัมพันธ์แบบมืออาชีพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Recommendations)

ผู้วิจัยเห็นว่า แผนการฝึกงานภาคสนามครั้งต่อไป ควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดอาจารย์พี่เลี้ยงที่เหมาะสมกับนักศึกษา
2. จัดเวลา/ขยายเวลาเพื่อให้นักศึกษาลดความเหน็ดเหนื่อย
3. แบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มหนึ่งได้ฝึกปฏิบัติตามที่ต้องการฝึกในที่ทำงาน และอีกกลุ่มหนึ่งที่ต้องการฝึกในที่ทำงานอื่น ที่มีใช้ที่ทำงานของตนเอง เพื่อตอบสนองในการเรียนรู้แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563). ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง มาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) (ฉบับที่ 2)

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563).ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง มาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) (ฉบับที่ 3): การปฏิบัติการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19. (2563).
- มหาวิทยาลัยมหิดล, ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์. มคอ. 4 รหัสวิชา สศบส 692 ชื่อรายวิชา การฝึกงานทางการบริหารสาธารณสุข หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข ระดับปริญญาโท ภาคพิเศษ 1/2563
- มหาวิทยาลัยมหิดล, กองพัฒนาคุณภาพ สำนักงานอธิการบดี (2564). กว่าจะเข้าสู่ AUN-QA. <https://op.mahidol.ac.th/qd/aun/ass.html>
- มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะสาธารณสุขศาสตร์. (2563) หลักสูตรภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข, <https://www.ph.mahidol.ac.th/department/%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%8A%E0%B8%B2/>
- มหาวิทยาลัยมหิดล, ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์. มคอ. 4 รหัสวิชา สศบส 692 ชื่อรายวิชา การฝึกงานทางการบริหารสาธารณสุข หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข ระดับปริญญาโท ภาคพิเศษ 1/2563
- สำนักมาตรฐานและสำนักประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2560). เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ และเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ: บริษัทวังศ์สว่างพับลิชชิงแอนด์พริ้นติ้ง จำกัด.
- สยามรัฐออนไลน์ “WORK-BASED EDUCATION” ทางออกการพัฒนาทักษะคนยุคใหม่ 1 ตุลาคม 2560
- Barbara A. Ritter, Erika E. Small, John W. Mortimer, and Jessica L. Doll. Designing Management Curriculum for Workplace Readiness: Developing Students’ Soft Skills. *Journal of Management Education* 2018, Vol. 42(1) 80–103
- Boom. (1956). Taxonomy of Educational objectives: The classification of educational goals. Handbook I, cognitive
- Cooper, L., Orrell, J. and Bowden, M., 2010 *Work Integrated Learning: A guide to Effective Practice*
- Simpson, E.J. (1972) *The Classification of Educational Objectives in the Psychomotor Domain*. Gryphon House, Washington DC.
- Lorman Blog. (2021). What is Bloom’s Taxonomy? Applying Learning Theory to Your Training Program: Applying Bloom’s Taxonomy in the Workplace on 02/01/21 <https://www.lorman.com/blog/post/what-is-blooms-taxonomydomain>. New York: Longman.